॥ सञ्जय उवाच ॥ हन्त ते वर्त्तयिष्यामि यथावृत्तं महारणे । शुश्रूषस्व स्थिरो भूत्वा दुराचरितमात्मनः ।
पूर्व्वमेव हि कृष्णस्य मनोगतमिदं प्रभो । विजेतव्यो यथा वीरः सात्यकिर्य्यूपकेतुना ।
अतीतानागते राजन् स हि वेत्ति जनार्द्दनः । ततः सूतं समानीय दारुकं सन्दिदेश ह ।
रथो मे युज्यतां कल्यमिति राजन्महाबलः । न हि देवा न गन्धर्व्वा न यक्षोरगराक्षसाः ।
मानवाश्च विजेतारः कृष्णयोः सन्ति केचन । पितामहपुरोगाश्च देवाः सिद्धाश्च तं विदुः । १२४०
तयोः प्रभावमतुलं शृणु युद्धन्तु तत्तथा । सात्यकिं विरथं दृष्ट्वा कर्णश्चाभ्युद्यतं युधि ।
दध्मौ शङ्खं महानादमार्षभेणाथ माधवः । दारुको वेत्ति सन्देशं श्रुत्वा शङ्खस्य च स्वनं ।
रथमन्वानयत्तस्मै सुपर्णोच्छ्रितकेतनं । स केशवस्यानुमते रथं दारुकसंयुतं ।
आरुरोह शिनेः पौत्रो ज्वलनादित्यसन्निभं । कामगैः शैब्यसुग्रीवमेघपुष्पबलाहकैः ।
हयोदग्रैर्म्महावेगैर्हेमभाण्डविभूषितैः । युक्तं समारुह्य च तं विमानप्रतिमं रथं । १२४५
अभ्यद्रवत राधेयं प्रवपन् सायकान् बह्वन् । चक्ररक्षावपि तदा युधामन्यूत्तमौजसौ ।
धनञ्जयरथं हित्वा राधेयं प्रत्युदीयतुः । राधेयोऽपि महाराज शरवर्षं समुत्सृजन् ।
अभ्यद्रवत् सुसंक्रुद्धो रणे शैनेयमच्युत । नैव दैवं न गान्धर्व्वं नासुरोरगराक्षसं ।
तादृशं भुवि नो युद्धं दिविवा श्रुतमित्युत । उपारमत तत्सैन्यं सरथाश्वनरद्विपं ।
तयोर्दृष्ट्वा महाराज कर्म्म संमूढचेतनं । सर्व्वे च समपश्यन्त तद्युद्धमतिमानुषं । १२५०
तयोर्नृवरयोराजन् सारथ्यं दारुकस्य च । गतप्रत्यागतावृत्तैर्म्मण्डलैः सन्निवर्त्तनैः ।
सारथेस्तु रथस्तस्य काश्यपेयस्य विस्मिताः । नभस्थगतास्चैव देवगन्धर्व्वदानवाः ।
अतीवावहिता द्रष्टुं कर्णशैनेययोरणं । मिथार्थे तौ पराक्रान्तौ स्पर्द्धिनौ शुभ्रिणौ रणे ।
कर्णश्चामरसङ्काशो युयुधानश्च सात्यकिः । अन्योऽन्यं तौ महाराज शरवर्षैरवर्षतां ।
प्रममाथ शिनेः पौत्रं कर्णः सायकवृष्टिभिः । अस्पृश्यमाणो निधनं कौरव्यजलसन्धयोः । १२५५
कर्णः शोकसमाविष्टो महोरग इव श्वसन् । स शैनेयं रणे क्रुद्धः प्रदहन्निव चक्षुषा ।
अभ्यद्रवत वेगेन पुनःपुनररिन्दम । तन्तु सम्प्रेक्ष्य संक्रुद्धं सात्यकिः प्रत्यविध्यत ।
महता शरवर्षेण गजः प्रतिगजं यथा । तौ समेत्य नरव्याघ्रौ व्याघ्राविव तरस्विनौ ।
अन्योऽन्यं सन्ततक्षाते रणेऽनुपमविक्रमौ । ततः कर्णं शिनेः पौत्रः सर्व्वपारसवैः शरैः ।
बिभेद सर्व्वगात्रेषु पुनःपुनररिन्दमं । सारथिञ्चास्य भल्लेन रथनीडादपाहरत् । १२६०
अश्वांश्च चतुरः श्वेतान् निजघ्ने निशितैः शरैः । छित्वा ध्वजं शतेनैव शतधा पुरुषर्षभः ।
चकार विरथं कर्णं तव पुत्रस्य पश्यतः । ततो विमनसो राजंस्तावका भरतर्षभ ।
वृषसेनः कर्णसुतः शल्यो मद्राधिपस्तथा । द्रोणपुत्रश्च शैनेयं सर्व्वतः पर्य्यवारयन् ।
ततः पर्य्याकुलं सर्व्वं न प्राज्ञायत किञ्चन । तथा सात्यकिना वीरे विरथे सूतजे कृते ।
हाहाकारस्ततो राजन् सर्व्वसैन्येषु चाभवत् । कर्णोऽपि विह्वलो राजन् सात्वतेनार्चितः शरैः । १२६५